

Relationship Between the Degree of Students' Mobile-Phone Usage and Domains of Their Academic Procrastination

Fatemeh Khosravi¹, BiBi Eshrat Zamani², Esmaeil Zaraii Zavaraki³

¹ Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Islamic Azad University Electronic Campus, Tehran, Iran

² Educational Sciences, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran

³ Educational Technology, Faculty of psychology and educational sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

*Corresponding author: BiBi Eshrat Zamani, Educational Sciences, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran., Email: nhdzamani@yahoo.com

Article Info

Abstract

Keywords: Mobile-phone, Dimensions of academic procrastination, Students.

Introduction: Academic procrastination is one of the most challenging problems facing students today. The aim of this study was to identify the relationship between the rate of mobile-phone use in university students and domains of their academic procrastination.

Methods: The research method was descriptive-correlational. Its population was all students consisted of all male and female students studying at the University of Isfahan and Isfahan University of Medical Science in the 2017-2018 academic year. According to Krejcie and Morgan table, 375 student were selected by proportional stratified sampling method. The Sevari academic procrastination questionnaire (with dimensions of deliberating procrastination, procrastination caused by physical-mental and procrastination caused by disorganization), were used for data gathering. Data were analyzed by SPSS software applying Pearson product-moment correlation matrix and analysis of variance..

Results: The findings of the study suggested that there was a positive significant relationship between the rate of excessive mobile-phone usage in general and all the components of academic procrastination.

Conclusion: The results of the research indicated that there was a relationship between excessive use of mobile phones and academic procrastination among students that showed the importance of considering appropriate solutions for prevention and reduction of academic procrastination among students.

Copyright © 2020, Education Strategies in Medical Sciences (ESMS). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

بررسی رابطه بین میزان استفاده از تلفن همراه با ابعاد اهمال کاری تحصیلی بر حسب رشته تحصیلی دانشجویان

فاطمه خسروی^۱، بی بی عشرط زمانی^{۲*}، اسماعیل زارعی زوارکی^۳

^۱ گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد الکترونیکی، تهران، ایران

^۲ گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

^۳ گروه علوم تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

*نویسنده مسؤول: بی بی عشرط زمانی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. ایمیل: nhdzamani@yahoo.com

چکیده

مقدمه: اهمال کاری تحصیلی یکی از مهمترین چالش‌هایی است که استدان و دانشجویان دانشگاه‌ها با آن روبرو هستند. با توسعه روزافزون فناوریهای سیار، اهمیت این مسئله برای یافتن راهلهای ممکن بیشتر می‌شود. هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین میزان استفاده از تلفن همراه بر ابعاد اهمال کاری تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه‌های دولتی اصفهان بر حسب رشته تحصیلی دانشجویان بوده است.

روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه اصفهان و علوم پژوهشی اصفهان در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ بودند که بر اساس جدول کرجی و مورگان ۳۷۵ نفر از آنها به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه اهمال کاری سواری (۱۳۹۱) و پرسشنامه محقق ساخته کاربرد تلفن همراه استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که بین استفاده مفرط از تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی به طورکلی و ابعاد آن رابطه مثبت وجود دارد. این رابطه بر اساس رشته تحصیلی دانشجویان متفاوت است.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین میزان استفاده از تلفن همراه و ابعاد اهمال کاری تحصیلی در بین دانشجویان می‌باشد و لازم است برای پیشگیری و کاهش اهمال کاری ناشی از استفاده مفرط از تلفن همراه راهکارهای مناسب اتخاذ شود.

وازگان کلیدی: تلفن همراه، ابعاد اهمال کاری تحصیلی، دانشجویان، رشته تحصیلی.

مقدمه

پیشرفت و عدم دسترسی به اهداف، پیامدهای نامطلوب و جبران ناپذیری به همراه داشته باشد [۱۱].

اهمال کاری در همه حیطه‌های رفتاری و فعالیتها رخ می-دهد اما شکل عمومی آن اهمال کاری تحصیلی (academic procrastination) است که در جایگاه آموزش اتفاق می‌افتد. اهمال کاری تحصیلی یک مشکل رایج و جدی تحصیلی است [۱۲، ۱۳]. این رفتار به خصوص در بین دانشآموزان و دانشجویان بسیار رایج است [۱۴]، و به معنای به تأخیر انداختن شروع و یا تکمیل یک تکلیف درسی [۱۵] و یا به تعویق انداختن تکمیل پروژه‌های عملی و حتی کسب آمادگی برای امتحان است [۱۶]. به واسطه رفتارهای اهمال کاری تحصیلی، دانشجویان نمی‌توانند عملکرد واقعی خود را در فرایند یادگیری استفاده کنند و بنابراین دچار شکست می‌شوند [۱۷]. اهمال کاری از وظایف علمی و تحصیلی، رفتاری است که در قرن حاضر به طور وسیع گزارش شده است و در پژوهش‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است [۱۸]. از جمله پژوهش He نشان داد ۴۸ درصد دانشجویان به نوعی دچار اهمال کاری هستند. درصد اغلب و یا بیشتر اوقات در انجام وظایف اهمال دارند [۱۵]. یافته‌های پژوهش Lakshminarayan و همکاران، نشان داد که بین اهمال کاری و عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی رابطه منفی وجود دارد [۱۹]. تنبی، انگیزه پایین، استرس و همچنین علاقه زیاد به استفاده از فناوری‌های جدید و اینترنت و تکالیف دشوار از جمله دلایلی است که دانشجویان برای اهمال کاری تحصیلی خود بیان کرده‌اند [۱۵].

از آن جایی که اهمال کاری مسأله رایج در میان دانشجویان می‌باشد و باعث ایجاد مشکلات عمده از جمله، استرس، اضطراب و در نهایت افت تحصیلی و ترک تحصیل می‌شود و می‌تواند در بلندمدت اثرات آموزشی و پژوهشی زیادی را برای این قشر به وجود آورد، شناسایی عواملی که باعث اهمال کاری در دانشجویان می‌شود، حائز اهمیت است. شناسایی این عوامل می‌تواند گامی در جهت رفع این مشکل باشد. یکی از این عوامل استفاده زیاد از فناوری‌های جدید و بخصوص تلفن همراه است که به عنوان یک ابزار ارتباطی در اختیار اکثر قریب به اتفاق دانشجویان قرار گرفته است. با گسترش اینترنت و چند کاربردی بودن تلفن همراه، این وسیله ارتباطی تأثیراتی را بر فعالیت‌های علمی دانشجویان گذاشته است. از جمله نتایج پژوهش Lau نشان داد که استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای اهداف غیر علمی مانند بازی، پیش‌بینی کننده منفی عملکرد علمی دانشجویان بوده است [۲۰]. همچنین پژوهش‌ها نشان داد بین استفاده افراطی از تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی رابطه معنادار وجود داشته است [۲۱].

در سال‌های اخیر، دسترسی به دستگاه‌های دیجیتال مقومن به صرفه به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است. تلفن همراه هوشمند ابزاری مهم است که برای تسهیل در فعالیتها و زندگی انسان به کار می‌رود [۱]. تلفن‌های هوشمند و تبلت‌ها در مدارس و دانشگاه‌ها هم به عنوان یک وسیله سرگرمی و هم به عنوان یک ابزار آموزشی به وفور استفاده می‌شود [۲]. تفاوت بین تلفن‌های همراه و رایانه‌ها روز به روز کمتر می‌شود، به طوری که بسیاری از عملکردهای رایانه‌ها را تلفن‌های همراه می‌توانند انجام دهند [۳]. از این رو، تلفن‌های همراه هوشمند به یک رایانه پیشرفت‌هه تبدیل شده‌اند [۵] که می‌توانند یک وسیله برنامه ریز، دوربین، ابزاری برای جستجوی اینترنتی، سرگرمی و صوتی تصویری باشند. علاوه بر این، به کاربران امکان مرور و استفاده از برنامه‌های برخط و بازیابی منابع وب در هر زمان و مکانی را می‌دهد. در هر جا کاربران تلفن همراه می‌توانند به مردم در سراسر جهان متصل شوند. برنامه‌های مختلف مانند عکس‌های دیجیتال، موسیقی و سرگرمی به کاربران امکان می‌دهد اوقات فراغت خود را سپری کنند و با گرفتن عکس، ضبط کلیپ‌های ویدیویی برای ذخیره در آلبوم و ارسال به وب سایت‌ها مطالب و دیدگاه‌های خود را با خانواده و دوستان به اشتراک بگذارند [۴، ۵].

استفاده از تلفن همراه (Mobile-phone)، روی نگرش‌ها، ارزش‌ها، اعتقادات و رفتار افراد مؤثر است. در زمان حاضر استفاده از تلفن همراه بخشی جدایی ناپذیر از زندگی افراد و در کنار آن منبع ایجاد مشکلاتی برای افراد و سازمان‌ها شده است [۶]، به طوری که Liu و همکاران استفاده مفرط از آن را به عنوان یک مشکل مزمن و پیچیده در جامعه مدرن نام می‌برند [۳]. از جمله مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که استفاده نامناسب از ابزارهای دیجیتال بخصوص تلفن همراه سبب پدید آمدن نوع جدیدی از اعتیاد شده و سبب شده تا دانشجویان بچای استفاده از انرژی خود برای سازندگی و تلاش برای بهبود بخشیدن به وضعیت موجود، از درس و زندگی غافل شده و ساعت‌های زیادی را در حال پرسه زدن با تلفن‌های همراه باشند. در کنار آسیب‌های جسمانی و روحی‌روانی ناشی از این پدیده، غافل ماندن از درس و مطالعه و اهمال کاری (Procrastination) در انجام تکالیف درسی از عوارض جانی این پدیده روبه افزایش است [۶، ۷].

اهمال کاری نقطه ضعف شخصیتی است [۱۰] و عملی است که در نظر اول هدفش خوشاید کردن زندگی است ولی در اغلب موارد جز استرس، به هم ریختگی و شکست‌های پیاپی پیامد دیگری ندارد. اهمال کاری می‌تواند از طریق ممانعت از

دارای مشکل حذف و ۳۷۵ پرسشنامه در تجزیه و تحلیل نهایی استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

برای سنجش اهمال کاری تحصیلی از پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی سواری (۱۳۹۱) استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۱۲ سؤال و سه مؤلفه است که با هدف سنجش اهمال کاری تحصیلی و ابعاد آن تدوین شده است. ابعاد اهمال کاری تحصیلی عبارتند از: اهمال کاری عمدى (۵ گویه) اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی (۴ گویه) و اهمال کاری ناشی از بی برنامگی (۳ گویه) ساخته شده است. گویه‌های پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از همیشه (۵)، بیشتر اوقات (۴)، بعضی اوقات (۳)، به ندرت (۲) و هرگز (۱) نمره‌گذاری می‌شود. جهت تعیین روایی پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی، از پرسشنامه اهمال کاری تاکمن (۱۹۹۱) استفاده شد و از طریق همبسته کردن این دو آزمون مقدار ضربی همبستگی $0.35/0.35$ بدست آمد و نشانگر آن است که این دو آزمون در $0.35/0.35$ شاخص‌های قابل سنجش همبسته بوده و در مابقی شاخص‌های متفاوتی را می‌سنجد. پایانی این پرسشنامه با استفاده از روش اندازه‌گیری آلفای کرونباخ ($0.85/0.85$) محاسبه شده است [۲۴].

پرسشنامه کاربرد تلفن همراه (فرم ۳۶ سوالی) شامل دو بخش اطلاعات فردی و میزان و چگونگی استفاده از تلفن همراه می‌باشد. بخش اطلاعات فردی از سؤال‌های درباره سن، جنس، سطح تحصیلات، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی تشکیل شده است. بخش اطلاعات مربوط به میزان و مدت زمان استفاده از تلفن همراه شامل دو دسته سؤال چندگزینه‌ای و سؤال‌هایی با مقیاس لیکرت می‌باشد. پایانی این پرسشنامه در پژوهش، زمانی و همکاران (۱۳۹۲) با استفاده از ضربی آلفای کرونباخ $0.70/0.70$ به دست آمده است و روایی محتوای آن توسط پنج نفر از اعضای هیأت علمی مدرس دانشگاه اصفهان مورد تأیید قرار گرفته است.

نتایج

میزان استفاده از تلفن همراه بسته به نوع استفاده در جدول شماره (۱) دیده می‌شود.

همچنین پژوهش‌ها به وجود رابطه بین میزان زمان استفاده از امکانات تلفن همراه و اهمال کاری اذعان دارند [۲۲، ۲۳]. با توجه به آنچه گفته شد، اهمال کاری تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی تأثیرگذار است، عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و با عنایت به پژوهش‌های متعددی که گویای ارتباط مشت و معنادار تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی می‌باشد، سؤالی که مطرح است این است که آیا هر نوع استفاده‌ای از تلفن همراه سبب اهمال کاری تحصیلی است و یا اینکه استفاده‌های خاصی سبب اهمال کاری تحصیلی هستند. از این‌رو، در پژوهش حاضر سعی می‌شود به پرسش‌های زیر پاسخ داده شود.

- ابعاد اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان دانشگاه‌های اصفهان و علوم پزشکی اصفهان چگونه است؟
- آیا بین میزان استفاده از تلفن همراه با اهمال کاری تحصیلی بر اساس رشته تحصیلی رابطه وجود دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر با توجه به اهداف، کمی و از نوع پیمایشی است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش را تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های اصفهان و علوم پزشکی اصفهان به تعداد 14550 نفر که در سال تحصیلی $98-97$ مشغول به تحصیل بودند را تشکیل دادند که بر اساس جدول Krejcie and Morgan 375 نفر از آنها بر اساس نمونه گیری طبقه‌ای انتخاب شدند. بعد از آماده‌سازی ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات، دو پرسشنامه به طور همزمان بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی توزیع شد. داده‌ها در دو سطح آمار توصیفی شامل جدول فراوانی و آمار استنباطی مانند ضربی همبستگی پیرسون، آزمون t مستقل، تحلیل واریانس و آزمون SPSS حداقل تفاوت بین میانگین‌ها و با استفاده از نرم افزار تحلیل شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی سواری (۱۳۹۱) و جهت بررسی میزان استفاده از تلفن همراه از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. حدود 400 پرسشنامه بین دانشجویان توزیع و از این تعداد پرسشنامه‌های

جدول ۱. توزیع میزان استفاده از تلفن همراه در روز توسط دانشجویان

درصد	فراوانی	میزان استفاده
۶۸/۵	۲۵۷	۱-۳ بار
۲۰/۸	۷۸	۴-۶ بار
۴/۵	۱۷	۷-۱۰ بار
۶/۱	۲۳	بیش از ۱۰ بار
۱۰۰	۳۷۵	جمع

۱۴/۴	۱۲۹	کمتر از ۵ دقیقه	
۳۰/۴	۱۱۴	۵-۱۰ دقیقه	
۱۶/۵	۶۲	۱۰-۲۰ دقیقه	میزان تماس در روز
۷/۲	۲۷	۲۰-۳۰ دقیقه	
۱۱/۵	۴۳	بیش از ۳۰ دقیقه	
۱۰۰	۳۷۵	جمع	
۴۸/۸	۱۸۳	۱-۳	
۲۰/۰	۷۵	۴-۶	
۱۱/۷	۴۴	۷-۱۰	ارسال پیام کوتاه
۱۹/۵	۷۳	بیش از ۱۰ بار	
۱۰۰	۳۷۵	جمع	
۴۱/۳	۱۵۵	کمتر از ۲۰ دقیقه	
۳۶/۵	۱۳۷	۰ تا ۲۰ دقیقه	
۱۴/۴	۵۴	۶۰-۱۲۰ دقیقه	گوش کردن به موسیقی
۷/۷	۲۹	بیش از ۱۲۰ دقیقه	
۱۰۰	۳۷۵	جمع	
۴۱/۳	۱۵۵	کمتر از ۲۰ دقیقه	
۳۶/۵	۱۳۷	۰ تا ۶۰ دقیقه	استفاده از شبکه های
۱۴/۴	۵۴	۱۲۰-۲۰ دقیقه	
۷/۷	۲۹	بیش از ۱۲۰ دقیقه	اجتماعی
۱۰۰	۳۷۵	جمع	

مربوط به "فعالیتهای دیگری را به انجام تکالیف درسی ترجیح می‌دهم با ۳/۱۹" زمان زیادی راجه‌تکارهای دیگری صرف می‌کنم تا برای تکالیف درسی " ۳/۱۷ و کمترین میانگین مربوط به "در انجام تکالیف درسی به توانایی خود شک و تردید دارم" با ۲/۳۷ بوده است.

بر اساس نتایج جدول (۴) میانگین اهمال کاری عمدی در همه رشته‌ها نزدیک بهم است و میانگین آنها از بقیه ابعاد اهمال کاری بیشتر است. بیشترین میانگین در این بعد متعلق به رشته پزشکی می‌باشد. در ابعاد اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی و اهمال کاری بی‌ برنامگی بیشترین میانگین متعلق به رشته فنی و مهندسی است.

سوال دوم: آیا رابطه‌ای بین میزان استفاده از تلفن همراه با اهمال کاری تحصیلی بر اساس گروه و رشته تحصیلی وجود دارد؟

همانطورکه در جدول(۵) دیده می‌شود بین اهمال کاری کل و همه موارد استفاده، همبستگی معنی‌دار وجود دارد و بیشترین همبستگی بین استفاده از شبکه‌های مجازی و اهمال کاری کل دیده می‌شود. در مورد ابعاد اهمال کاری؛ در همه ابعاد اهمال کاری، بیشترین همبستگی متعلق به شبکه‌های مجازی و گوش کردن به موسیقی است و معنی دار نیز می‌باشد.

همانگونه که اطلاعات جدول (۱) نشان می‌دهد استفاده دانشجویان از امکانات گوناگون تلفن همراه متفاوت است. بیشترین میزان استفاده از تلفن همراه استفاده از شبکه‌های اجتماعی می‌باشد. این نتیجه همسو با پژوهش میرزایی و همکاران (۱۹۹۵) می‌باشد که استفاده از شبکه‌های اجتماعی را در بین دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه رازی رایج و ابزار مورد استفاده نیز از طریق تلفن همراه می‌باشد.

همانطور که اطلاعات جدول (۲) نشان می‌دهد، ۳۷/۹٪ از دانشجویان دانشگاه رازی بیش از ۲ ساعت در روز از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند که آمار استفاده از شبکه‌های اجتماعی در آن دانشگاه از دانشگاه اصفهان می‌باشد که شاید بیانگر این نکته است که در شهرهای کوچکتر بدليل نداشتن و یا کمبود وسایل تفریجی، شبکه‌های اجتماعی نقش مهمتری در پرکردن اوقات فراغت دارد که لازم است تحقیقات بیشتری در این مورد انجام شود.

برای پی بردن به رابطه بین میزان استفاده مفرط از تلفن همراه با ابعاد اهمال کاری ابتدا به بررسی ابعاد اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان پرداخته می‌شود.

سؤال اول: ابعاد اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان دانشگاه اصفهان چگونه است؟

نتایج جدول (۳) نشان می‌دهد میانگین کل ابعاد اهمال کاری ۲/۹۲ درصد است که بیشترین میانگین

جدول ۲. میزان استفاده دانشجویان از شبکه‌های اجتماعی دانشگاه رازی

طبقه	کمتر از ۳۰ دقیقه	۳۱	در راوی اجتماعی	در رصد	در رصد معتبر
				۸/۸	۸/۸

۱۸/۵	۱۸/۵	۶۵	بین ۳۰ دقیقه تا ۱ ساعت
۳۴/۸	۳۴/۸	۱۲۲	بین ۱ تا ۲ ساعت
۲۰/۸	۲۰/۸	۷۳	بین ۲ تا ۳ ساعت
۱۷/۱	۱۷/۱	۶۰	بیش از ۳ ساعت
۱۰۰	۱۰۰	۳۵۱	کل

جدول ۳. توزیع فراوانی و درصد پاسخ گویه‌های مربوط به ابعاد اهمال کاری تحصیلی

عامل	گویه‌ها	بیانگین	همیشه	هرگز	بندرت	گاهی اوقات	بیشتر اوقات
۱	در انجام تکالیف درسی، کند عمل می‌کنم	۲/۸۵ ۶/۹	۲۶ ۲۰/۰	۷۵ ۳۶/۰	۱۳۵ ۲۶/۴	۹۹ ۱۰/۷	۴۰
۲	فعالیتهای دیگری را به انجام تکالیف درسی ترجیح می‌دهم	۳/۱۹ ۱۳/۱	۴۹ ۲۴/۸	۹۳ ۳۶/۵	۱۳۷ ۲۰/۰	۷۵ ۵/۶	۲۱
۳	چون وقت کافی دارم انجام تکالیف درسی را به تأخیر می‌اندازم	۳/۱۳ ۱۲/۰	۴۵ ۲۵/۹	۹۷ ۳۲/۳	۱۲۱ ۲۳/۵	۸۸ ۶/۴	۲۴
۴	چون از آینده خبر ندارم انجام تکالیف درسی را به تأخیر می‌اندازم	۲/۵۷ ۹/۳	۲۲ ۱۵/۵	۶۲ ۲۶/۱	۹۸ ۳۱/۷	۱۱۹ ۱۹/۷	۷۴
۵	برای انجام ندادن تکالیف درسی بهانه می‌آورم.	۲/۷۲ ۹/۳	۳۵ ۱۷/۶	۶۶ ۲۶/۷	۱۰۰ ۲۸/۸	۱۰۸ ۱۷/۶	۶۶
۶	احساس می‌کنم برای تکالیف و مطالعه درسی انرژی کافی ندارم	۲/۹۰ ۱۲/۰	۴۵ ۲۰/۰	۷۵ ۲۷/۲	۱۰۲ ۲۸/۰	۱۰۵ ۱۲/۸	۴۸
۷	در موقع انجام تکالیف درسی چار حواس پرتی می‌شوم	۳/۰۸ ۱۲/۸	۴۸ ۲۳/۷	۸۹ ۲۸/۸	۱۰۸ ۲۸/۰	۱۰۵ ۶/۷	۲۵
۸	در موقع انجام تکالیف درسی زود احساس خستگی می‌کنم	۳/۱۱ ۱۳/۳	۵۰ ۲۱/۹	۸۲ ۳۳/۱	۱۲۴ ۲۶/۷	۱۰۰ ۵/۱	۱۹
۹	در انجام تکالیف درسی به توانایی خود شک و تردید دارم	۲/۳۷ ۶/۴	۲۴ ۱۰/۴	۳۹ ۲۵/۱	۹۴ ۳۰/۴	۱۱۴ ۲۷/۷	۱۰۴
۱۰	تکالیف درسی را بدون برنامه‌ریزی انجام می‌دهم.	۲/۸۵ ۱۲/۸	۴۸ ۱۹/۵	۷۳ ۲۳/۷	۸۹ ۲۸/۰	۱۰۵ ۱۶/۰	۶۰
۱۱	زمان زیادی را جهت کارهای دیگری صرف می‌کنم تا برای تکالیف درسی.	۳/۱۷ ۱۴/۴	۵۴ ۲۸/۰	۱۰۵ ۲۸/۰	۱۰۵ ۲۰/۳	۷۶ ۹/۳	۳۵
۱۲	تصمیم می‌گیرم تکالیف درسی را انجام دهم اما در عمل سهل‌انگاری می‌کنم	۳/۱۲ ۱۵/۲	۵۷ ۲۳/۷	۸۹ ۲۶/۷	۱۰۰ ۲۶/۹	۱۰۱ ۷/۵	۲۸

جدول ۴. مقایسه میانگین مولفه‌های اهمال کاری بر حسب رشته تحصیلی

بعاد اهمال کاری تحصیلی	رشته تحصیلی	میانگین	انحراف معیار
اهمال کاری عمدی	فنی و مهندسی	۱۳/۳۲	۳/۰۲
اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی	پزشکی	۱۴/۷۲	۴/۶۵
اهمال کاری بی‌برنامگی	سایر	۱۳/۸۶	۴/۴۸
اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی	فنی و مهندسی	۱۲/۲۲	۳/۷۴
اهمال کاری بی‌برنامگی	پزشکی	۱۲/۰۵	۴/۱۰
اهمال کاری بی‌برنامگی	سایر	۱۰/۷۱	۳/۴۰
اهمال کاری عمدی	فنی و مهندسی	۹/۴۶	۳/۰۵
اهمال کاری بی‌برنامگی	پزشکی	۹/۳۰	۳/۱۸
اهمال کاری بی‌برنامگی	سایر	۸/۸۸	۳/۱۳

جدول ۵. ضریب همبستگی اسپرم رابطه بین ساعت استفاده از تلفن همراه با ابعاد اهمال کاری تحصیلی

اهمال کاری عمدی	اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی	اهمال کاری بی‌برنامگی	کل				
p	r	p	r	p	r	p	r
.۰۰۱	.۰/۱۸۰	.۰/۰۷۵	.۰/۰۹۲	.۰/۴۴۸	.۰/۰۳۹	.۰/۰۱۹	.۰/۱۲۱
.۰۲۱۳	.۰/۰۶۴	.۰/۰۱۱	.۰/۱۳۱	.۰/۰۹۴	.۰/۰۸۷	.۰/۰۴۲	.۰/۱۰۵
.۰۰۱	.۰/۲۷۱	.۰/۰۰۱	.۰/۲۵۲	.۰/۰۶۸	.۰/۰۹۴	.۰/۰۰۱	.۰/۲۱۸
.۰۰۱	.۰/۳۶۱	.۰/۰۰۱	.۰/۳۳۸	.۰/۰۰۱	.۰/۲۷۲	.۰/۰۰۱	.۰/۳۲۳

جدول ۶. ضریب همبستگی بین میزان اهمال کاری تحصیلی با میزان استفاده از تلفن همراه بر حسب رشته تحصیلی

بعاد اهمال کاری تحصیلی					
	علوم انسانی		علوم پزشکی		فنی و مهندسی
	sig	r	sig	r	sig
اهمال کاری عمدى					
اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی	.۰/۰۰۱	.۰/۳۴۳	.۰/۰۰۱	.۰/۳۵۱	.۰/۲۷۶
اهمال کاری بی برنامگی	.۰/۰۰۱	.۰/۳۱۵	.۰/۰۰۱	.۰/۳۸۹	.۰/۰۴۲
	.۰/۰۰۱	.۰/۳۱۲	.۰/۰۰۲	.۰/۳۱۲	.۰/۰۳۵

پزشکی با علوم انسانی معنی دار بوده است. میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان فنی و مهندسی و علوم پزشکی بیشتر از دانشجویان علوم انسانی است.

براساس نتایج جدول (۹) اختلاف میانگین نمره اهمال کاری عمدى در دانشجویان گروه فنی و مهندسی با علوم انسانی معنی دار بوده است. میزان اهمال کاری عمدى در دانشجویان فنی و مهندسی بیشتر از دانشجویان علوم انسانی است.

بر اساس نتایج جدول (۱۰) اختلاف میانگین نمره اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی در دانشجویان گروه فنی و مهندسی و پزشکی با علوم انسانی معنی دار بوده است. میزان اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی در دانشجویان فنی و مهندسی و علوم پزشکی بیشتر از دانشجویان علوم انسانی است.

بر اساس نتایج جدول (۶)، بین میزان استفاده از تلفن همراه و اهمال کاری عمدى در دانشجویان گروه تحصیلی علوم پزشکی و علوم انسانی، اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی و بی برنامگی در دانشجویان در هر سه گروه در سطح $p < 0.05$ رابطه معنی دار وجود دارد.

بر اساس نتایج جدول (۷) f مشاهده شده در خصوص میزان استفاده از تلفن همراه، اهمال کاری عمدى، اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی، در سطح $p < 0.05$ معنی دار بوده است. بنابراین بین میزان استفاده از تلفن همراه، اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی، در دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی تفاوت وجود دارد.

بر اساس نتایج جدول (۸) اختلاف میانگین نمره میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان گروه فنی و مهندسی و

جدول ۷. مقایسه میانگین نمره میزان استفاده از تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی

مجموع مجذورات					
		میانگین مجذورات		درجه آزادی	p
۰/۰۰۸	۴/۸۷	۴۵۷/۳۳۹	۲	۹۱۴/۶۷۸	بین گروهی
		۹۳/۷۵۴	۳۷۲	۳۴۸۷۶/۵۵۹	درون گروهی
		۳۷۴	۳۵۷۹۱/۲۳۷	کل	میزان استفاده از تلفن همراه
۰/۰۲۵	۳/۷۳	۷۱/۹۳۲	۲	۱۴۳/۸۶۵	بین گروهی
		۱۹/۲۶۳	۳۷۲	۷۱۶۵/۸۳۱	درون گروهی
		۳۷۴	۷۳۰/۵۹۶	کل	اهمال کاری عمدى
۰/۰۰۱	۷/۰۲۰	۹۵/۶۴۳	۲	۱۹۱/۲۸۵	بین گروهی
		۱۳/۶۲	۳۷۲	۵۰۶۸/۲۲۴	درون گروهی
		۳۷۴	۵۲۵۹/۵۰۹	کل	اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی
۰/۰۸۵	۱/۲۵۷	۱۲/۲۹	۲	۲۴/۵۸۴	بین گروهی
		۹/۷۷۹	۳۷۲	۳۶۳۷/۷۵۲	درون گروهی
		۳۷۴	۳۶۶۲/۳۳۶	کل	اهمال کاری بی برنامگی

جدول ۸. مقایسه زوچی اختلاف میانگین نمره میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی

اختلاف میانگین		
سطح معنی داری		سطح معنی داری
.۰/۰۳۹	۲/۵۰	فنی و مهندسی علوم انسانی
.۰/۰۰۴	۳/۵۷	علوم پزشکی علوم انسانی

جدول ۹. مقایسه زوچی اختلاف میانگین نمره اهمال کاری عمدى در دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی

اختلاف میانگین		
سطح معنی داری		سطح معنی داری
.۰/۰۰۸	۱/۴۵	فنی و مهندسی علوم انسانی

جدول ۱۰. مقایسه زوچی اختلاف میانگین نمره اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی در دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی

اختلاف میانگین		
سطح معنی داری		سطح معنی داری
.۰/۰۰۱	۱/۵۱	فنی و مهندسی علوم انسانی
.۰/۰۰۴	۱/۳۳	علوم پزشکی علوم انسانی

بحث

که هر چقدر ساعت استفاده از تلفن همراه در طول روز بیشتر باشد اهمال کاری تحصیلی بیشتر است [۲۳].

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که ضریب همبستگی بین میزان استفاده از تلفن همراه با اهمال کاری عمدى و اهمال کاری کلی، میزان تماس با اهمال کاری عمدى، گوش دادن به آهنگ با اهمال کاری عمدى، بی برنامگی و اهمال کاری کلی، و میزان استفاده از شبکه های مجازی و اجتماعی با هر سه بعد اهمال کاری و اهمال کاری کل معنی دار بوده است. یافته های حاضر را می توان چنین تبیین کرد که افرادی که میزان استفاده از تلفن همراه در آنها بالاست، دیگر فرصت کافی برای انجام فعالیت های درسی، کاری، ورزشی و حتی خواب ندارند. همچنین واپستگی زیاد به تلفن همراه به خصوص شبکه های مجازی و اینترنت با پیامدهای منفی در زمینه تحصیلی، شکست در درس، کمبود انگیزه برای ادامه تحصیل، کم توجهی به دروس همراه است [۲۴]. همچنین Lepp و همکاران در تبیین این یافته نشان دادند زمانی که دانشجویان وقت زیادی را صرف استفاده از تلفن همراه می کنند باعث مختل شدن خواب آنها می شود که این امر عملکرد تحصیلی آنها را به صورت منفی تحت تأثیر قرار می دهد، زیرا دیرخوابیدن و کاهش خواب شبانه موجب افزایش خواب روزانه در آنها شده و به تبع آن اهمال کاری تحصیلی در آنها بیشتر می شود [۲۵، ۲۶]. از طرف دیگر می توان گفت، دانشجویانی که کارها و تکالیف خود را بدون هیچ دلیل منطقی به تأخیر نمی اندازند و همواره منظم هستند، بی برنامگی در زندگی آنها جای ندارد، کمتر دچار اهمال کاری می شوند، بنابراین می توان گفت که نظم در زندگی یک عامل قوی و بازدارنده اهمال کاری محسوب می شود [۲۷، ۲۸]. بر اساس مطالعات اسماعیل نسب و همکاران و skues و همکاران بین تحمل پریشانی و رفتارهای اعتیادی مثل میزان استفاده زیاد از تلفن همراه رابطه منفی و معناداری وجود داشته است، به این معنا که استفاده بیش از حد از تلفن همراه در طول روز در دانشجویان با کاهش تحمل پریشانی منجر به افزایش استرس در آنها شده است و این استرس منجر به کاهش توانایی و اهمال کاری در آنها شده است [۲۹، ۳۰]. از طرفی طبق نظریات شناختی، اهمال کاری به دلیل تنبیلی و بی انگیزگی نیست، بلکه فرد اهمال کار به فعالیت های دیگر به غیر از تکلیفی که برای آنها در نظر گرفته شده علاقمند می شود. امکانات پیشرفتی تلفن های همراه می تواند انگیزه قوی و پاداش-های سریع تری را نصیب دانشجویان کند.

بر اساس ویژگی جمیعت شناختی رشته تحصیلی، میزان اهمال کاری عمدى در دانشجویان علوم انسانی بوده است و در مورد ابعاد اهمال کاری و میزان اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی در دانشجویان فنی و مهندسی و علوم

استفاده رایج و افراطی از تلفن های همراه هوشمند به واسطه کاربردهای منحصر به فرد و جذاب آنها در بین نسل جوان به یکی از مشکلات جوامع مدرن مبدل شده است. بررسی دیدگاه شرکت کنندگان در پژوهش نشان داد بیشترین زمان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان استفاده از شبکه های اجتماعی و گوش دادن به موسیقی بود و مکالمه و ارسال پیامک، کمترین میزان استفاده از تلفن همراه را در بین دانشجویان داشت. می-توان گفت به دلیل گسترش اینترنت تلفن همراه، امکانات شبکه های اجتماعی از جمله تماس های صوتی، تصویری و نوشتاری، تلفن همراه کمتر برای مکالمه و ارسال پیامک مورد استفاده دانشجویان قرار گرفته است. از آنجا که تلفن همراه ابزاری قابل حمل می باشد دانشجویان به راحتی می توانند از تلفن همراه برای گوش دادن به موسیقی در اوقات فراغت خود و در مکان های مختلف استفاده کنند بنابراین استفاده از تلفن همراه به عنوان یک ابزار سرگرمی و پخش کننده موسیقی کاربرد زیادی در بین دانشجویان دارد.

در زمینه ابعاد اهمال کاری در بین جامعه مورد پژوهش، نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد ^۱ مشاهده شده در خصوص اهمال کاری تحصیلی ناشی از خستگی جسمی و روانی معنی دار بوده است. بنابراین مهمترین عامل اهمال کاری در دانشجویان اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی بوده است.

در زمینه رابطه بین استفاده از تلفن همراه و اهمال کاری، پژوهش های مختلف از جمله پژوهش Lakshminarayan و همکاران (۲۰۱۲) به رابطه منفی بین این دو متغیر اذعان داشته-اند [۱۹]. پژوهش ها، عوامل مختلفی مانند علاوه زیاد به استفاده از اینترنت و تکالیف دشوار را، از جمله دلایل می دانند که باعث اهمال کاری تحصیلی در دانشجویان می شود [۱۵]. بر اساس پژوهش های انجام شده استفاده نامناسب از ابزارهای دیجیتال بخصوص تلفن همراه سبب پدید آمدن نوع جدیدی از اعتیاد شده و سبب شده تا دانشجویان بجای استفاده از انرژی خود برای سازندگی و تلاش برای بهبود بخشیدن به وضعیت موجود از درس و زندگی غافل شده و ساعات زیادی را در حال پرسه زدن با تلفن های همراه باشند. در کنار آسیب های جسمانی، روحی و روانی ناشی از این پدیده، غافل ماندن از درس و مطالعه و اهمال کاری در انجام تکالیف درسی از عوارض جانبی این پدیده روبه افزایش است [۸] که این پدیده جای تأمل و بررسی بیشتری دارد. همسو با این پژوهش، تحقیقات Solymani و همکاران نشان داد که بین استفاده افراطی از تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی و زیر مقیاس های آن (اهمال کاری عمدى، اهمال کاری ناشی از خستگی جسمی و روانی و اهمال کاری ناشی از بی برنامگی) رابطه معنی دار وجود داشته است [۲۱]. پژوهش Erdogan و همکاران (۲۰۱۳) نیز نشان داد

تفاوت بین رشته‌های گوناگون تحصیلی در مؤلفه‌های اهمال-کاری تحصیلی و نیز نوع و میزان استفاده از تلفن همراه در بین آنها می‌تواند موضوع تحقیقات بعدی در این حیطه باشد.

پژوهشکی بیشتر از دانشجویان علوم انسانی بوده است. این مسأله می‌تواند ناشی از دشواری و حجم زیادتر تکالیف در رشته‌های فنی و مهندسی و علوم پزشکی باشد ولی همچنان علت دقیق این مسئله نیاز به پژوهش دارد.

ملاحظات اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در انجام پژوهش رعایت شده است و به مشارکت کنندگان در پژوهش در مورد محترمانه بودن نتایج اطمینان داده شده است.

تضاد منافع

این پژوهش با منافع و حقوق مادی و معنوی افراد حقیقی و حقوقی هیچگونه تعارضی ندارد.

منابع مالی

در انجام این پژوهش هیچ حمایت مالی در تمامی مراحل پژوهش صورت نگرفته و کلیه هزینه‌ها بر عهده نویسنده اول مقاله بوده است.

منابع

1. Arefin S, Islam R, Ahmed Mostafi M, Afrin Sh, Islam N. Impact of smartphone addiction on performance of business student: a case study, Independent Journal of Management & Production. 2017; 8(3): 955-975.
2. Felisoni, DD, Godoi AS. Cell phone usage and academic performance: An experiment, Computers & Education.2018); 117: 175–187.
3. Liu LQ, Min G, Ting Yue S, Cheng L. The Influence of Mobile Phone Addiction on Procrastination: A Moderated Mediating Model. Journal of Ergonomics. 2018; 8(3):1-6.
4. Keengwe J, Schnellert G, Jonas D. Mobile phones in education: Challengesand opportunities for learning, Education and Information Technologies.2012; 19(2):441-450.
5. Lee W, Shin S. A comparative study of smartphone addiction drivers' effect on work performance in U.S. and Korea, The Journal of Applied Business Research. 2016; 32(2): 507-516.
6. Salehan M, Negahban A. Social networking on smartphones: When mobile phones become addictive, Computers in Human Behavior. 2013; 29:2632–2639
7. Lepp A, Barkley JE, Karpinski, AC. The relationship between cell phone use, academic performance, anxiety, and Satisfaction with Life in college students, Computers in Human Behavior. 2014; 31: 343–350.
8. Qaisar, Sh, Akhter N, Masood A, Rashid S. Problematic Mobile Phone Use, Academic Procrastination and Academic Performance of College Students, Journal of Educational Research. 2017; 20(2):201-214.
9. Razavizadeh S, Parandeh A, Rahmati- Najarkolaei F. Pathology of Mobile Phone use in Military University

نتیجه‌گیری

اهمال کاری تحصیلی یکی از عوامل ایجاد اختلال در یادگیری دانشجویان است، نتایج پژوهش نشان داد که بین میزان استفاده از تلفن همراه و اهمال کاری تحصیلی رابطه معنی‌دار وجود دارد. مدت زمان استفاده از تلفن همراه در طول روز با مختل کردن خواب و افزایش استرس در دانشجویان باعث افزایش اهمال کاری تحصیلی در آنها می‌گردد. بنابراین لازم است تحقیقات بیشتری در ارتباط با علل افزایش استفاده از تلفن همراه برای امور غیردرسی در دانشگاه‌ها انجام گیرد تا ضمن شناسایی این علل راهکارهای عملی برای مقابله با این پدیده ارائه شود. در ضمن راهکارهای لازم برای کاهش میزان استفاده غیر مفید از تلفن همراه و در نتیجه اهمال کاری تحصیلی اتخاذ شود. نتایج این پژوهش می‌تواند برای دست اندرکاران آموزش و پرورش، متولیان وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و سایر مؤسسات آموزشی و سایر علاقمندان به موضوع تأثیر فناوری بر عملکرد دانشجویان مفید باشد. بررسی علل

Students from the Views of Media and Communications professionals: A Thematic Analysis. J Mil Med. 2018; 19 (6): 595-606.

10. Sepehrrian, F, Jabari Lotf J. The effects of coping styles and gender on academic procrastination among university students. Journal of Basic and Applied Scientific Research. 2011; 1(12): 2987 -2993.
11. Golestan bakht T, Shokri M. Relationship between Academic Procrastination with meta cognitive beliefs, Quarterly. Journal of Social Cognition, 2013; 2(1): 89-100.
12. Katz I, Eilot, K, Nevo N. 'I'll do it later': Type of motivation, self-efficacy and homework procrastination. Motivation and Emotion. 2014; 38(1): 111–119.
13. Kim KR, Seo EH. The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis, Personality and Individual Differences. 2015; 82: 26–33.
14. Grunschel C, Partrzek J, Fries S. Exploring reasons and consequences of academic procrastination: an interview study, European Journal of Psychology of Education. 2013; 28: 841–861.
15. He, SC. A multivariate investigation into academic procrastination of university students. Open Journal of Social Sciences, 2017; 5: 12-24.
16. Hussain I, Sultan S. Analysis of procrastination among university student, Procedia Social and Behavioral Sciences. 2010; 5: 1897–1904.
17. Kagan M, Cakir O, Ilhan T, kandemir M. The explanation of the academic procrastination behaviour of university students with perfectionism, obsessive-compulsive and five factor personality traits, Procedia Social and Behavioral Sciences,2010; 2: 2121–2125.

18. Fulano C, Cunha J, Nunez J, Pereria B, Rosario R. Mozambican adolescents' perspectives on the academic procrastination process. *School Psychology International*. 2018; 39(2): 196-213.
19. Lakshminarayan N, Potdar S, & Reddy, SG. Relationship between procrastination and academic performance among a group of undergraduate dental students in India. *Journal of Dental Education*. 2012; 77(4): 524-528.
20. Lau WWF. Effects of social media usage and social media multitasking on the academic performance of university students. *Computers in Human Behavior*. 2017; 68: 286-291.
21. Solymani M, Mohammady A, Fallah zadeh Abarghoei F, Fallah zadeh Abarghoei, F. Mobile, modern challenges of life. *frooyesh*. 2017; 6 (1):177-190.
22. Gürültü E, Deniz L. Investigation of the relationship between high school students' academic procrastination behaviors and their use of social media. *Journal of Human Science*, 2017;14(1):772-788.
23. Erdogan U, Pamuk M, Eren-Yuruk S, Pamuk K. Academic procrastination and mobile phone. *International Academic Conference on Education, Teaching and E-learning*. 2013; 3379-3385.
24. Kuss DJ, Griffiths MD, Binder JF. Internet addiction in students: Prevalence and risk factors. *Comput Hum Behav*. 2013; 29(3): 959-66. Doi: 10.1016/j.chb.2012.12.024.
25. Lepp A, Barkley JE, Karpinski, AC. The relationship between cell phone use and academic Performance in a sample of U.S. College students, *SAGE Open*.2015; 5(1).
26. Jenaro C, Flores N, Gomez. Vela M, Gonzalez-Gil F, Caballo C. Problematic Internet and cell-phone use: Psychological, behavioral, and health correlates. *Addict Rs Theory*. 2007; 15(3): 309-320.
27. Narimani M, Mohammadi G, Almasirad N, Mohamadi C. [The role of moral intelligence and risk perception in predicting academic burnout and procrastination of students. *Sch Psychol*. 2017; 2. 122-145.
28. Mokhtaripour M, Siadat S. Comparison of the dimensions of moral intelligence from the viewpoint of scientists with the holy Quran. *Stud Islam Psychol*. 2010; 3. 97-118.
29. Smaili Nasab M, Andami Khoshk A, Azarmi H, Amar Rokhi A, Predictive Role of Deffeculty in Emotion Regulation and Distress Tolerance Students of Addiction. *Subst Abuse Addict Res*. 2014; 8(21): 50-63.
30. Skues J, Williams B, Oldmeadow J, Wise L. The effects of Boredom, Loneliness, and Distress Tolerance on problem internet use among university students. *Int Ment Health Addict*. 2015; 14(2):167-80.